

โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบควบคุมน้ำ

กรมพัฒนาที่ดิน

การทำเกษตรส่วนใหญ่ต้องอาศัยพึ่งพาธรรมชาติและมีความเสี่ยงต่อการแปรปรวนของดินฟ้าอากาศ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบันได้มีการจัดทำโครงการต่างๆ ขึ้นมาจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร แต่ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นยังคงปรากฏอยู่ตลอดเวลาทุกปี การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก โดยการก่อสร้างแหล่งน้ำในรูปแบบต่างๆ เช่น อาคารกักเก็บระบายน้ำ คูระบายน้ำ สระน้ำ ระบบส่งน้ำในไร่นาและปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งผลิตของชุมชนเป็นต้น และในพื้นที่ส่วนบุคคล โดยการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาในพื้นที่การเกษตรของเกษตรกร จะช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรให้มิน้ำเพื่อประกอบอาชีพทำการเกษตรได้

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๔ ต.ปากพ่องฝั่งตะวันตก อ.ปากพ่อง จ.นครศรีธรรมราช

โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลอง (คลองแพรกนาว ต.นาหมอบุญ อ.จุฬาภรณ์)

กรมทรัพยากรน้ำ

ผลกระทบจากภัยแล้งในหลายพื้นที่ ทำให้ราษฎรต่างพยายามหาแหล่งน้ำ ต้นทุนเพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ยามขาดแคลนในช่วงหน้าแล้ง ตำบลนาหมอบุญก็มี ปัญหาไม่มีแหล่งน้ำต้นทุน คลองแพรกนาวที่ไหลผ่านพื้นที่เมื่อถึงหน้าแล้งน้ำแห้งขอดเนื่องจากไม่มีอาคารสำหรับบังคับน้ำเพื่อกักเก็บน้ำสำรองไว้ใช้ หน้าแล้ง ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำจึงมีการปรับปรุงลำคลองเดิม ให้มีพื้นที่เพิ่มขึ้นมีศักยภาพในการกักเก็บน้ำเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำรองไว้ใช้ ในช่วงหน้าแล้งของราษฎรในพื้นที่

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของลำคลองเดิมให้สามารถกักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้น เป็นแหล่งน้ำต้นทุนใช้ในการอุปโภคบริโภค - ของราษฎรในพื้นที่ช่วงหน้าแล้ง

การดำเนินงาน

๑. งานดินขุดด้วยเครื่องจักร ความกว้างของกัน (เฉลี่ย) ๕.๐๐ – ๔๕.๐๐ เมตร และความยาว ๑๗๕.๐๐ เมตร ปริมาตรเก็บกัก ๑๘,๗๐๐ ลูกบาศก์เมตร
๒. อาคารระบายน้ำล้นท่อเหลี่ยม คสล ขนาด ๓.๒๐ x ๓.๕๐ เมตร ๓ ช่อง จำนวน ๑ จุด และงานท่อคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด ๑- ศก.๐.๔๐ x ๘.๐๐ เมตร จำนวน ๒ จุด

ผลการดำเนินงาน

ปัจจุบันอยู่ระหว่างปรับสภาพพื้นที่ และงานโครงสร้าง ซึ่งดำเนินการไปแล้วร้อยละ ๒๐

โครงการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนและครัวเรือน

กรมอนามัย

น้ำ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะน้ำเพื่อการบริโภคซึ่งต้องมีคุณภาพสะอาดปลอดภัยไม่มีสิ่งเจือปนเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จึงมีความจำเป็นในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนและครัวเรือน เพื่อทราบสถานการณ์ ส่งเสริมชุมชนและครัวเรือนให้มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคของชุมชนให้สะอาดปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเจ็บป่วยจากโรคที่เกิดจากน้ำเป็นสื่อและส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่เขตอำเภอของพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชและสงขลา ร้อยละ ๗๐

ผลดำเนินงาน

๑. การดำเนินการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค

การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภค แบ่งเป็น ๑ ส่วน ได้แก่ การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำประปา และน้ำบริโภคของครัวเรือน ประเมินผลโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำบริโภคกรมอนามัย (๒๕๔๓.ศ.พ) สรุปดังนี้

๑.๑ คุณภาพน้ำประปาเขตชนบท

จากการสุ่มเก็บตัวอย่างน้ำประปาในเขตชนบท จำนวน ๒๑ ตัวอย่าง พบว่าคุณภาพน้ำประปาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ ๔.๘ และไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ ๙๕ คุณภาพน้ำประปาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ๒. ส่วน ๘๑ มาตรฐานเมื่อจำแนกตามข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทางแบคทีเรีย ถึงร้อยละปัญหาคุณภาพน้ำทางกายภาพพบ ความเป็นกรดต่าง สี และความขุ่น คุณภาพน้ำทางเคมี พบการปนเปื้อน สารละลายทั้งหมดที่เหลือจากการระเหย ความกระด้าง คลอไรด์ ฟลูออไรด์ และ เหล็ก

๑.๒ คุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือน

คุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือนในเขตชนบทได้แก่ น้ำฝน จำนวน ๒๒ ตัวอย่าง พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ ๑๘.๒ ไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ ๘๑.๘ โดยพบว่าทุกตัวอย่างไม่ผ่านมาตรฐานทางแบคทีเรีย

๒. ประชุมเครือข่ายและอาสาสมัครเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนและครัวเรือน เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก รับรู้ปัญหาและร่วมกันควบคุมคุณภาพน้ำบริโภคในชุมชนและครัวเรือนให้สะอาดปลอดภัย และเพื่อให้ผู้เข้าประชุมเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนและครัวเรือน ๒ ครั้ง จำนวน ๑๖๐ คน

๓. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภค ผ่านช่องทางต่างๆ ทั้งทางวิทยุ มีดี เอฟเอ็ม ความถี่ ๙๓.๗๕ MHz ๑๐๓.๗๕ MHz ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และความถี่ ๑๐๕.๒๐ MHz ครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง โดยออกอากาศทุกวัน เวลา ๑) ๐๕.๓๐-๐๖.๐๐ น. ๒) ๐๙.๓๐-๑๐.๐๐ น. ๓) ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น. ๔) ๑๕.๐๐-๑๕.๓๐ น. ๕) ๒๐.๐๐-๒๐.๓๐ น. เป็นเวลา ๔ เดือน ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๓ เคเบิลทีวีท้องถิ่นและเอกสารเผยแพร่อื่นๆ

๔. นิเทศติดตามเครือข่ายและอาสาสมัครผู้ผ่านการประชุมเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือนและชุมชน: ณ จังหวัดสงขลา เพื่อรับทราบข้อมูลและกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงาน

ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงาน

๑. พื้นที่หมู่บ้านในโครงการส่วนใหญ่แหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาเป็นน้ำกร่อยเนื่องจากน้ำทะเลหนุน คุณภาพน้ำประปาจึงไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานจำนวนมาก
๒. ระบบประปามีโครงสร้างไม่สมบูรณ์ และไม่มียงบประมาณในการซ่อมแซม ตลอดทั้งไม่ดูแลบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง
๓. ประชาชนยังขาดความรู้ในการเก็บกักน้ำบริโภคที่สะอาดปลอดภัย และสุขอนามัยที่ถูกต้อง

การประชุมเครือข่ายและอาสาสมัครเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือนและชุมชน

โครงการน้ำประปาดื่มได้

กรมอนามัย

การจัดหาน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคอุปโภคโดยการสร้างระบบประปา เป็นรูปแบบหนึ่งที่รัฐได้กำหนดเป็นนโยบายหลักโดยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีน้ำสะอาดบริโภคอย่างทั่วถึงและเพียงพออย่างไรก็ตามประชาชนยังไม่มั่นใจว่าน้ำประปาจะมีคุณภาพสะอาดปลอดภัยสำหรับการบริโภค ซึ่งต้องปราศจากเชื้อโรคและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ จึงสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการพัฒนาระบบประปาให้ผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามข้อกำหนดเพื่อรับรองเป็นน้ำประปาดื่มได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่เกิดจากน้ำเป็นสื่อและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในลุ่มน้ำต่อไป

เป้าหมาย :

การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๕๐

พื้นที่ดำเนินการ

รายชื่อระบบประปาที่เข้าร่วมโครงการประปาดื่มได้ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อระบบประปา	ชนิดแหล่งน้ำดิบ	ที่ตั้ง	ความครอบคลุม (จำนวนครัวเรือน)
ประปาผิวดินบ้านท่าน้ำนอง	ผิวดิน	ม.๔ ต.ไสหมาง อ.เชียรใหญ่	๓๕๐
ประปาผิวดินปากบางตะพง	ผิวดิน	ม.๑๑ ต.ไสหมาง อ.เชียรใหญ่	๘๐๐
ประปาผิวดินบ้านน้ำบ่อ	ผิวดิน	ม.๓ ต.แม่เจ้าอยู่หัว อ.เชียรใหญ่	๔๐๐
ประปาบาดาลการะเกด	บาดาล	ม.๖ ต.การะเกด อ.เชียรใหญ่	๓๕๒
ประปาผิวดินบ้านโคกแร่	ผิวดิน	ม.๒ ต.ทุ่งโพธิ์ อ.จุฬาภรณ์	๑๕๐
ประปาบ้านทรายขาว	บาดาล	สอ.ทรายขาว ต.ทรายขาว อ.หัวไทร	๒๐๐
ประปาผิวดินบ้านโคกพิบูล	ผิวดิน	ต.ทรายขาว อ.หัวไทร	๑๕๐
ประปาผิวดินบ้านท่าเตียน	ผิวดิน	ม.๘ ต.แหลม อ.หัวไทร	๓๕๐

ผลดำเนินงาน

พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวนประปาสมัครเข้าร่วมโครงการ ๘ แห่ง และสงขลา ๓ แห่ง รวมจำนวน ๑๑ แห่ง สามารถประกาศเป็นน้ำประปาดื่มได้ ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๒ แห่ง โดยพบว่าระบบประปาที่ไม่สามารถประกาศเป็นน้ำประปาดื่มได้เนื่องจากคุณภาพน้ำไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งทางกายภาพ เคมีและแบคทีเรีย สภาพปัญหา ได้แก่ ความขุ่น สี ความเป็นกรด - ด่าง สารละลายทั้งหมดที่เหลือจากการระเหย คลอไรด์ ความกระด้าง เหล็ก ฟลูออไรด์และแบคทีเรีย ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้เป็นข้อมูลในการ ออกแบบ ปรับปรุงระบบให้เหมาะสมกับปัญหาของแต่ละพื้นที่และกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานในปีต่อไป

อนึ่ง กรมอนามัยได้ขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อสำรวจและจัดระดับระบบประปาหมู่บ้านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการพัฒนาระบบประปาที่สามารถพัฒนาให้เป็นระบบประปาที่สามารถผลิตน้ำประปาให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามข้อกำหนดการรับรองน้ำประปาดื่มได้ต่อไป

ปัญหาอุปสรรค

๑. ระบบประปามีโครงสร้างไม่สมบูรณ์ ชำรุด ไม่มีระบบเติมคลอรีนเพื่อฆ่าเชื้อโรคและไม่มีการบำรุงรักษาต่อเนื่องในการซ่อมแซม ตลอดทั้งไม่มีการดูแลบำรุงรักษาต่อเนื่อง

๒. พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชแหล่งน้ำดิบมีปัญหาน้ำกร่อยเนื่องจากน้ำทะเลเข้าถึง และในพื้นที่จังหวัดสงขลามีสายแร่ฟลูออไรด์จึงทำให้คุณภาพน้ำประปามีปัญหาฟลูออไรด์สูงกว่าค่ามาตรฐาน การบริหารจัดการระบบประปาและการปรับปรุงคุณภาพน้ำจึงต้องมีความเหมาะสมกับปัญหา ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาไม่สามารถปรับปรุงได้ทันในปี